

Kryteria oceniania i wymagania edukacyjne z historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej – Sławomir Kowalski, Bożena Skałba

1. Cele oceniania.

Na lekcjach historii uczeń spotyka się z przeszłością, poznaje kategorie i pojęcia historyczne. Tej naturalnej pasji poznawczej nie należy zatracać stawiając oceny określające tylko stopień przyswojenia treści (wiedzy) przewidzianych programem. Ocena powinna pełnić przede wszystkim funkcję motywującą i te obszary; umiejętności i aktywności, które oceniają postawę ucznia. Twórcza postawa, samodzielność, zaangażowanie, w pracę na lekcji i pozalekcyjną jest bardzo istotna w kształtowaniu uniwersalnych (kluczowych) umiejętności. Kontrola osiągnięć ucznia powinna obejmować różnorodne strony działalności poznawczej uczniów, a przy tym powinna ją cechować dokładność i systematyczność.

2. Zasady przedmiotowego systemu oceniania.

- a) Sprawdzenie na bieżąco postępów ucznia w nauce z uwzględnieniem wymagań edukacyjnych i indywidualnych możliwości ucznia.
- b) Sformułowanie informacji w postaci oceny szkolnej o postępowaniach ucznia, stopniu opanowania wiadomości i umiejętności oraz rozumienie treści określonych wymaganiami programowymi.
- c) Osobą oceniającą poziom kompetencji przedmiotowych jest nauczyciel historii.
- d) Ocenia się umiejętności i wiedzę.

3. Skala ocen.

Oceniać się będzie osiągnięcia dydaktyczne zgodnie z obowiązującą skalą cyfrową i jej odpowiednikiem słownym.

6 - celujący	- cel
5 - bardzo dobry	- bdb
4 - dobry	- db
3 - dostateczny	- dst
2 – dopuszczający	- dop
1 - niedostateczny	- ndst

4. Sposoby sprawdzania dydaktycznych osiągnięć uczniów:

a) Formy kontroli ustnej (na bieżących lekcjach):

- krótkie odpowiedzi na pytania kontrolne,
- wypowiedzi zawierające opis przebiegu wydarzeń,
- wypowiedzi dotyczące znajomości podstawowych pojęć historycznych,
- wypowiedzi pobudzające ucznia do myślenia przyczynowo-skutkowego,

- wypowiedzi przy mapie historycznej.

Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny,

Nauczyciel pyta z ostatniej lekcji lub z materiału powtórzeniowego, (jeśli zada powtórzenie jako pracę domową).

Ocena pracy ucznia w czasie lekcji (częstotliwość zgłaszania się, stosunek do poruszanej tematyki, wykazywanie się wiedzą i dociekliwością).

b) Formy kontroli pisemnej:

- kartkówki - nauczyciel może zrobić kartkówkę z ostatniej lekcji bez zapowiedzi,

- sprawdziany - przygotowane formularze (zakres materiału mniejszy niż dział programowy),

- prace klasowa - przygotowane formularze (po zakończonym dziale programowym),

- prace pisemne np. rozprawka, plan, schemat, notatka (wprowadzane stopniowo w procesie edukacyjnym),

- zadania domowe,

- praca z: tekstem źródłowym, tabelą, wykresem, ilustracją, mapą, linią chronologiczną.

Uwzględnia się indywidualne możliwości edukacyjne każdego ucznia, jego zaangażowanie, wkład pracy, systematyczność oraz informacje zawarte w opinii PPP.

Uczniowie z dysfunkcjami oceniani są wg odrębnych zasad zalecanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

Uczeń z **opinią PPP** (dysleksja) jest oceniany z uwzględnieniem, iż występują u niego następujące problemy w procesie nauczania-uczenia się:

- trudności z zapamiętywaniem dat i chronologii,

- trudności ze zrozumieniem dłuższego tekstu,

- utrudnione czytanie tekstów źródłowych, szczególnie napisanych nietypową czcionką,

- problemy z analizowaniem i czytaniem map i wykresów,

- nieumiejętność pisania samodzielnie zwięzłych notatek.

Zasady poprawiania ocen:

- zapowiedziane wcześniej przez nauczyciela formy sprawdzania wiedzy i umiejętności np. sprawdziany pisemne nie podlegają możliwości poprawienia oceny za wyjątkiem usprawiedliwionych przypadków losowych

- Uczeń po otrzymaniu oceny z odpowiedzi ustnej od: 1 do 4 może za zgodą nauczyciela podjąć działania w celu poprawienia oceny najwyżej raz w semestrze / warunkiem zgody nauczyciela na poprawę oceny jest nienaganne zachowanie się ucznia na zajęciach lekcyjnych/

- Uczeń nieobecny w danym dniu, podczas pisania pracy klasowej, sprawdzianu, ma obowiązek zgłosić się po tej nieobecności w szkole w celu uzgodnienia terminu zaliczenia rzeczowego sprawdzianu.

- Uczeń ma prawo być jeden raz nie przygotowany do odp. ustnej w semestrze /powinien ten fakt zgłosić przed lekcją/ i jeden raz zgłosić brak zadania domowego. Każde kolejne nieprzygotowanie zostanie potraktowane jako ocena niedostateczna.

- brak zeszytu, podręcznika zostanie odnotowane w dzienniku lekcyjnym i wpłynie na ocenę ze sprawowania

5. Sposoby informowania uczniów o wynikach ich osiągnięć szkolnych:

a) bieżąca informacja uczniów o ich osiągnięciach i postępach np. ustnie, w zeszycie przedmiotowym.

b) miesiąc przed zakończeniem semestru (roku) uczeń zagrożony oceną niedostateczną zostanie poinformowany o swojej sytuacji i możliwości poprawy oceny.

c) miesiąc przed końcem semestru (roku) każdy uczeń zostanie poinformowany o przewidywanej ocenie.

6. Sposoby informowania rodziców o osiągnięciach ucznia:

a) zebrania rodziców,

b) indywidualne spotkania,

c) pisemnie zagrożenie oceną niedostateczną i informację o przewidywanej ocenie miesiąc przed końcem semestru, roku.

7. Ewaluacja - corocznie.

Kryteria oceniania z historii w klasach IV-VIII SP

WYMAGANIA KONIECZNE (OCENA DOPUSZCZAJĄCA)

Wiedza:

- uczeń posiada niepełną wiedzę określoną programem nauczania,
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrealizować polecenia dotyczące zastosowania posiadanej wiedzy,
- posiada minimalną wiedzę dotyczącą wydarzeń Polski i świata,
- zna proste fakty, pojęcia historyczne i terminy, podstawowe wydarzenia i zjawiska oraz ich przyczyny i skutki, luki wiedzy jest w stanie uzupełnić w dłuższym okresie czasu.

Umiejętności:

- przy pomocy nauczyciela umie zastosować umiejętności przewidziane programem i dysponuje umiejętnościami, które pozwolą mu uzupełnić braki w dalszym procesie uczenia się historii,
- umie nazywać fakty, wydarzenia, zjawiska,

- umie szeregować wydarzenia w czasie,
- dostrzega związki między życiem gospodarczym, położeniem geograficznym,
- odczytuje dane kartograficzne,
- potrafi posługiwać się podręcznikiem, słownikiem,
- czyta ze zrozumieniem treści zawarte w źródle.

Aktywność:

- bierna postawa na lekcjach,
- zachowuje się poprawnie na lekcjach, nie przeszkadza,
- pracuje na lekcjach tylko pod nadzorem nauczyciela i z pomocą kolegów.

WYMAGANIA PODSTAWOWE (OCENA DOSTATECZNA)

Wiedza:

- posiada podstawową wiedzę, przewidzianą programem nauczania w stopniu zadawalającym,
- nazywa poznane epoki i podaje ich cechy,
- rozumie znaczenie złożoności faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów oraz zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów historycznych,
- rozumie rolę źródeł historycznych w poznawaniu historii,
- pamięta wybitne jednostki poznanych wydarzeń,
- w pracach pisemnych popełnia błędy merytoryczne, ale po uwagach nauczyciela potrafi je poprawić.

Umiejętności:

- uczeń potrafi wykonać polecenia wymagające zastosowania umiejętności przewidzianych programem o średnim stopniu trudności,
- posiada umiejętności dla poziomu wymagań koniecznych, uzupełnionych o nowe kompetencje,
- dostrzega zmienność i ciągłość wydarzeń oraz zjawisk,
- umieszcza fakty w czasie i przestrzeni historycznej,
- dostrzega przyczyny i skutki między faktami, wydarzeniami i zjawiskami,
- umie wykorzystać różne źródła wiedzy historycznej,
- umie wypowiadać się w formie ustnej i pisemnej na konkretny temat.

Aktywność:

- bierze udział w pracy zespołowej,
- nie pracuje systematycznie, aktywnością wykazuje się sporadycznie.

WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (OCENA DOBRA)

Wiedza:

- uczeń opanował materiał przewidziany w programie,

- zna i rozumie większość pojęć,
- zna przyczyny i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych,
- rozumie związki i zależności pomiędzy historią powszechną i historią Polski,
- odtwarza rzeczywistość historyczną na podstawie źródeł historycznych i literackich,
- pamięta daty początkowe i końcowe wydarzeń historycznych,
- zna postacie historyczne ważne dla dziejów Polski i świata,
- uczeń dobrze opanował materiał, ale czasami popełnia błędy.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu podstawowego, uzupełnione o nowe kompetencje,
- porządkuje fakty według kryterium czasu i przestrzeni,
- selekcjonuje fakty i wydarzenia, rozumie związki między nimi,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę, formułuje oceny, opinie i uzasadnia je,
- umie korzystać z różnych źródeł informacji i je interpretować,
- poprawnie posługuje się mapą,
- przy pomocy nauczyciela poprawnie analizuje teksty źródłowe i porównuje uzyskane informacje z innymi źródłami,
- bierze udział w dyskusjach, grach dydaktycznych, formułuje poprawnie wypowiedzi ustne i pisemne.

Aktywność:

- jest aktywny w czasie lekcji, wykonuje polecenia nauczyciela,
- samodzielnie wykonuje powierzone mu na lekcji zadania,
- umie i chce współpracować w grupie.

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (OCENA BARDZO DOBRA)

Wiedza:

- uczeń posiada zasób wiedzy określony programem,
- zna przyczyny, przebieg i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów,
- zna typologię źródeł historycznych, pojęcia i terminy dotyczące problemów badania źródeł historycznych,
- pamięta daty, wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne oraz rolę postaci w nich uczestniczących,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów,
- rozumie przeciwstawne interpretacje wydarzeń.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu rozszerzającego i dopełniającego uzupełnione o nowe kompetencje,
- operuje wiedzą historyczną,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- porównuje je i ocenia ich wiarygodność oraz przydatność,

- samodzielnie formułuje i definiuje pojęcia oraz posługuje się nimi ze zrozumieniem,
- formułuje i rozwiązuje problemy historyczne,
- wykorzystuje wiedzę z pokrewnych przedmiotów,
- potrafi argumentować swoje wypowiedzi, sądy, opinie, oceny,
- rozróżnia prawdę historyczną od fikcji,
- zdobytą wiedzę prezentuje w różnych formach: w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- przedstawia prace problemowe, przekrojowe, prace w grupie np. metody projektu.

Aktywność:

- czynnie uczestniczy w lekcjach, bierze udział w dyskusjach, debatach, grach dydaktycznych na forum klasowym,
- wykonuje dobrowolnie zadania, zdobywając nową wiedzę i doświadczenia,
- wykazuje się pomysłowością, inicjatywą i pracowitością.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE POZA PROGRAM NAUCZANIA (OCENA CELUJĄCA)

Wiedza:

- uczeń posiada wiedzę historyczną wyraźnie wykraczającą poza obowiązkowe wymagania programowe, potwierdzając je w toku pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej,
- posiada zainteresowania humanistyczne, systematycznie pracuje, czyta książki i artykuły historyczne,
- uczestniczy w różnych konkursach historycznych, osiąga sukcesy.

Umiejętności:

- uczeń posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających, dopełniających i uzupełniających o nowe kompetencje,
- samodzielnie zdobywa wiadomości,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych,
- umie dokonać syntezy, analizy materiału oraz powiązać je z zagadnieniami poznanymi w czasie innych przedmiotów,
- umie powiązać dzieje własnego regionu z historią własnego kraju lub z dziejami powszechnymi,
- krytycznie analizuje treści prezentowane przez media i inne źródła.

Aktywność:

- bierze aktywny udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- dodatkowo wykonuje zadania wykraczające poza obowiązkowe czynności procesu lekcyjnego,
- opracowuje plany, schematy, zabawy dydaktyczne, itp.,
- bierze udział w konkursach pozaszkolnych i osiąga sukcesy w miarę swoich możliwości,
- współpracuje z nauczycielem, wykazuje się dociekliwością i inicjatywą, jest pracowity.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Wiedza:

- braki wiedzy są duże, nie rokuje nadziei na ich usunięcie przy pomocy nauczyciela, nawet w długim okresie czasu,
- nie pamięta prostych faktów, pojęć i terminów historycznych,
- nie dostrzega prostych przyczyn, i skutków faktów, wydarzeń, zjawisk,
- nie opanował w stopniu minimalnym zagadnień poruszanych na lekcji,

Umiejętności:

- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać prostych poleceń i prostych umiejętności,
- nie umie nazywać faktów, wydarzeń, zjawisk, nie potrafi umieszczać ich w czasie i przestrzeni,
- nie umie dostrzec prostych przyczyn skutków faktów, wydarzeń i zjawisk,
- nie rozumie prostego tekstu źródłowego.

Aktywność:

- przeszkadza w trakcie lekcji, uniemożliwia prowadzenie zajęć,
- odmawia wykonywania zadań postawionych przez nauczyciela bądź grupę,
- wyraźny brak zainteresowania przedmiotem.